

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej v právnej veci žalobcu: **P. D.**, bytom **B.**, zastúpeného advokátom Mgr. Lukášom Lapšanským, so sídlom Bratislava, Kysucká 5, proti žalovanému: **Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou**, Bratislava, Grösslingova č. 5, o **nedoplatok na poistnom na zdravotné poistenie**, o odvolaní žalobcu, proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 12. januára 2011, č. k. 24S/24/2010-44, jednohlasne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave z 12. januára 2011, č. k. 24S/24/2010-44, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd rozsudkom z 12. januára 2011, č. k. 24S/24/2010-44 zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného číslo: PV 201/07165/2008/R zo dňa 15.10.2009, ktorým žalovaný zamietol rozklad žalobcu a potvrdil platobný výmer číslo: PV 201/07165/2008 zo dňa 12.2.2009 vydaný Úradom, pobočkou Trnava, ktorým bolo

žalobcovi predpísané poistné na zdravotné poistenie za obdobie od júla 1999 do 31. decembra 2000 v sume 233,08 €.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal za preukázané, že žalobca v rozhodnom období nebol v pracovnom pomere ani v obdobnom pracovnom vzťahu a zároveň nebol osobou, za ktorú platí poistné štát (§ 10 ods. 2 písm. a/ a c/ citovaného zákona), pričom zároveň preukázateľne nebol osobou vedenou v evidencii nezamestnaných občanov, a teda platiteľom poistného za neho nebol štát (§ 10 ods. 6 písm. d/ citovaného ustanovenia). Žalobca sa dobrovoľne prihlásil na platenie poistného, čím mu s účinnosťou od 20.7.1996 vznikla povinnosť hradiť zdravotné poistenie Všeobecnej zdravotnej poisťovni. Samotná výška poistného za rozhodné obdobie žalobou namietaná nebola. Tvrdenie žalobcu, že do evidencie uchádzačov nezamestnaných nebol zaevidovaný v dôsledku pochybenia zamestnanca úradu práce, sociálnych vecí a rodiny a že z toho dôvodu pohľadávka žalovaného na poistnom vznikla nezákonne, porušením základných ľudských práv ako i porušením procesných predpisov, krajský súd poukázal na to, že nezapísanie žalobcu do evidencie nezamestnaných je z hľadiska zákonnosti preskúvaného rozhodnutia žalovaného právne irelevantné a žalobca navyše na svoje tvrdenie neposkytol žiaden dôkaz. Pokiaľ žalobca namietal procesné porušenia ohľadne postupu v konaní správneho orgánu žalovaného, krajský súd tieto námietky nepovažoval za dôvodné, lebo výzva na vyjadrenie spolu s podkladom rozhodnutia správneho orgánu sa dostali do dispozičnej sféry žalobcu, ktorý svoje právo ako účastník správneho konania aj plne využil, keďže voči vyčíslenému nedoplatku na poistnom podal námietky, s ktorými sa správny orgán zaoberal a po ich preskúmaní vydal napadnuté rozhodnutie. Žalobcovi preto nebola odňatá možnosť konať v správnom konaní. Z uvedených dôvodov po preskúmaní napadnutého vzhľadom na uvedené po preskúmaní rozhodnutí a postupu správnych orgánov v rozsahu a dôvodov uvedených v žalobe dospel krajský súd k záveru, že rozhodnutia správneho orgánu sú v súlade so zákonom, preto v zmysle § 250j ods. 1 O.s.p. žalobu zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 250 k ods. 1 O.s.p.

Navrhovateľ v odvolaní proti rozsudku namietal, že rozhodnutie prvostupňového súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. namietol, že právomoc žalovaného vydávať platobné výmery vo veciach uplatnených zdravotnými poisťovňami sa obmedzuje na prípady, keď právnym dôvodom nároku uplatneného zdravotnou poisťovňou je povinnosť zaplatiť preddavok na poistné podľa § 16 a 17 zákona č. 580/2004 Z. z. alebo povinnosť

odviesť nedoplatok za poistné podľa § 19 ods. 9, 10 a 11 zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení. Žalobcovi však nevznikla povinnosť zaplatiť preddavok na poistné podľa § 16 a 17 zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení, ani povinnosť odviesť nedoplatok za poistné podľa § 19 ods. 9, 10 a 11 zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení. Záväzok, k úhrade ktorého bol žalobca zaviazaný správnymi rozhodnutiami žalovaného a jeho predsedu, vyplýval – ako uvádza samotný žalovaný – z § 16 ods. 3 zákona č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, ktorý nehovorí o preddavku na poistné, ani o nedoplatku za poistné. Navyše, zákon č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení ako celok, vôbec nepoznal inštitúty preddavku na poistné a nedoplatku za poistné. Poukázal na ustanovenie článku 2 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorého: „štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon“, z ktorého dôvodu považoval rozhodnutia správneho orgánu I. aj II. stupňa za rozporné so zákonom. Okrem toho poukázal na to, že v období od júla 1999 do 31.12.2000 uskutočnil v prospech Všeobecnej zdravotnej poisťovne najmenej 4 platby poistného po 370 Sk (12.7.1999, 3.8.1999, 13.9.1999 a 4.10.1999). Tieto platby žalobcu, keďže ich neoznačil špecifickým symbolom, priradila zdravotná poisťovňa podľa § 330 Obchodného zákonníka k najstaršiemu nedoplatku žalobcu. Zákon č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, ktorý v čase uskutočnenia vyššie uvedených platieb žalobcu, upravoval právne vzťahy z povinného zdravotného poistenia, však neumožňoval zdravotným poisťovňam aplikovať na záväzkové vzťahy s poistencami inštitúty záväzkovo-právnych vzťahov podľa Obchodného zákonníka. Preto pokiaľ sporné pohľadávky vznikli ako nedoplatky na plneniach z práva verejného a nie ako pohľadávky z práva súkromného, ich charakter zostáva natrvalo zachovaný a nemôže sa zmeniť, z toho dôvodu každé nakladanie s nimi sa môže uskutočniť len v rámci ustanovení práva verejného. Ak teda Všeobecná zdravotná poisťovňa započítala na základe § 330 Obchodného zákonníka platby žalobcu vykonané v období júl 1999 až 31.12.2000 na údajne neuhradené záväzky žalobcu splatné pred týmto obdobím, prekročila tým svoju právomoc, ktorá jej bola zverená zákonodarcom pri správe vecí verejných. Z týchto dôvodov žiadal, aby odvolací súd rozsudok Krajského súdu v Trnave zmenil tak, že druhostupňové správne rozhodnutie predsedu i prvostupňové správne rozhodnutie žalovaného zruší a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie a aby uložil žalovanému povinnosť uhradiť žalobcovi trovy konania.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu poukázal na to, že nadobudnutím účinnosti zákona č. 580/2004 Z. z. a zákona č. 581/2004 Z. z., boli zdravotným poisťovňam odňaté právomo-

ci rozhodovať o právach a povinnostiach poistencov pri vymáhaní poistného. Uvedené právomoci boli v celom rozsahu prevedené na žalovaného, ktorý okrem iného vydáva platobné výmery vo veciach uplatnených zdravotnou poisťovňou, ak ide o pohľadávky na poistnom, úroky z omeškania a pohľadávky vyplývajúce z nezaplatenej úhrady za neodkladnú zdravotnú starostlivosť podľa osobitného predpisu. V dôsledku uvedeného prenosu kompetencií došlo k úplnému prevzatiu všetkých rozhodovacích právomocí zdravotných poisťovní žalovaným, z ktorého dôvodu navrhol, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa v rozsahu odvolania a v medziach žaloby bez nariadenia pojednávania podľa § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 249 ods. 2 O.s.p. žaloba musí okrem všeobecných náležitostí podania obsahovať označenie rozhodnutia a postupu správneho orgánu, ktoré napáda, vyjadrenie, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie a postup napáda, uvedenie dôvodov, v čom žalobca vidí nezákonnosť rozhodnutia a postupu správneho orgánu a aký konečný návrh robí.

Preskúmaním spisového materiálu vrátane administratívneho spisu v rozsahu dôvodov uvedených v podanej žalobe, krajský súd sa vyčerpávajúcim spôsobom vysporiadal so všetkými žalobcom v žalobe uvádzanými námietkami voči preskúmanému rozhodnutiu žalovaného. Odvolací súd sa celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku krajského súdu a preto konštatuje správnosť tohto odôvodnenia (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Pokiaľ žalobca namietal, že sa dobrovoľne poistil iba z dôvodu nesprávneho poučenia, zo strany zamestnanca žalovaného, ktorý ho nezaradil do evidencie uchádzačov o zamestnanie, o ktorej skutočnosti v rámci prieskumného konania nedoložil žiadny dôkaz, aj podľa názoru odvolacieho súdu je táto námietka žalobcu právne irelevantná, pretože

o nezaradení do evidencie sa vydáva rozhodnutie, a jeho správnosť mohol včas podaným opravným prostriedkom namietat' v inom konaní. V tomto súdnom konaní, ktorého predmetom je zákonnosť rozhodnutia žalovaného povinnosti zaplatit' poistné na zdravotné poistenie, je táto námietka právne bezvýznamná.

Podľa § 250b O.s.p. žaloba sa musí podať do 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia správneho orgánu v poslednom stupni, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak. Zameškanie lehoty nemožno odpustiť.

V tejto zákonom stanovenej dvojmesačnej lehote na podanie žaloby sa striktnie uplatňuje koncentračná zásada na vyjadrenie všetkých žalobných dôvodov. Po uplynutí lehoty súd už neprihliada na prípadné rozšírenie dôvodov žaloby, pretože by išlo o podanie urobené po lehote stanovenej zákonom.

Podľa § 250h ods. 1 O.s.p. až do rozhodnutia súdu môže žalobca rozsah napadnutia správneho rozhodnutia obmedziť; rozšíriť ho môže len v lehote podľa § 250b, teda v lehote na podanie žaloby. Rozsah napadnutia rozhodnutia je vecou žalobcu, ktorým určuje hranice súdneho prieskumu.

Žalobca v žalobe, podanej v lehote podľa § 250b O.s.p. namietal nezákonnosť rozhodnutia žalovaného len z dôvodu, že daná pohľadávka poistného mala vzniknúť v dôsledku nesprávneho odmietnutia jeho zaradenia do evidencie uchádzačov o zamestnania úradom práce a vo vzťahu k tejto námietke namietal porušenie základných ľudských práv. Okrem toho v S uvedenými námietkami sa krajský súd dostatočne vysporiadal.

V odvolaní proti rozsudku krajského súdu žalobca už na žalobných námietkach netrval. Nezákonnosť rozhodnutia žalovaného namietal z iných ako žalobných dôvodov.

Pokiaľ žalobca v podanom odvolaní rozšíril dôvody, pre ktoré považuje rozhodnutie žalovaného za nezákonné, odvolací súd na tieto ďalšie dôvody nemohol prihliadať z dôvodu koncentračnej zásady, upravenej v § 250h O.s.p., pretože pokiaľ žalobca chcel, aby aj tieto dôvody boli predmetom prieskumu, v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia ich mal uviesť v žalobe v stanovenej zákonnej dvojmesačnej lehote od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny v zmysle § 250ja ods. 3 veta druhá v spojení s § 219 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný a žalovanému v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli (§ 250k ods. 1a § 246c O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a ods. 2 O.s.p.).

Poučenie: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. apríla 2012

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská